

Siyasi partilerin tevkifat sorumluluđu hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.16.01-120[94-11/21]-241
Tarih	20.02.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.06.16.01-120[94-11/21]-241

20/02/2012

Konu : Siyasi partilerin tevkifat sorumluluđu hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, Partiniz tarafından ödenen kira bedelleri ile personel ücretleri üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılp yapılmayacağı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, dernek ve vakıflar kurumlar vergisi mükellefleri arasında sayılmamakla birlikte, aynı maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi ile dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmeler vergi mükellefiyeti kapsamına alınmış olup aynı Kanunun 2 nci maddesinin beşinci fıkrasında dernek veya vakıflara ait veya tabi olup faaliyetleri devamlı bulunan sermaye şirketi ve kooperatif statüsünde bulunmayan ticari, sınai ve zirai işletmelerin iktisadi işletme olduğu; bu maddenin altıncı fıkrasında ise dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmelerin kazanç amacı gütmemeleri, faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında bulunması, tüzel kişiliklerinin olmaması, bağımsız muhasebelerinin ve kendilerine ayrılmış sermayelerinin veya iş yerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerini etkilemeyeceği; mal veya hizmet bedelinin sadece maliyeti karşılayacak kadar olması, kar edilmemesi veya karın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi niteliğini

değiştirmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 69 uncu maddesinde siyasi partilerin ticari faaliyete girişemeyecekleri, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 67 nci maddesinde siyasi partilerin ticari faaliyette bulunamayacakları, 121 inci maddesinde ise Türk Kanunu Medenisi ile Dernekler Kanununun ve dernekler hakkında uygulanan diğer kanunların bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin siyasi partiler hakkında da uygulanacağı hükme bağlanmıştır. Dolayısıyla, vergi uygulamaları bakımından dernek olarak kabul edilen siyasi partilerin kurumlar vergisi mükellefiyetleri bulunmamaktadır.

Ayrıca, 5520 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin gerekçesinde "... vergi uygulamaları bakımından dernek olarak kabul edilen odalar, borsalar, meslek örgütleri ve bunların üst kuruluşları ile siyasi partiler, kurumlar vergisi mükellefiyeti kapsamında olmayıp söz konusu kuruluşların iktisadi işletmelerinin bulunması durumunda her hal ve takdirde kurumlar vergisine tabi olacaklardır." açıklamasına yer verilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında; "Kamu idare ve müesseseleri, iktisadi kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar." hükmüne yer verilmiş olup aynı fıkranın birinci bendinde hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61 inci maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç) 103 ve 104 üncü maddelere göre, (5/a) bendinde ise 70 inci maddede yazılı mal ve hakların kiralanması karşılığında bunlara yapılan kira ödemelerinden Kanunda belirtilen oranlar üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanunun 96 ncı maddesinde, vergi tevkifatının 94 üncü madde kapsamına giren

nakden veya hesaben yapılan ödemelere uygulanacağı, bu maddede geçen hesaben ödeme deyiminin vergi tevkifatına tabi kazanç ve iratları ödeyenleri istihkak sahiplerine karşı borçlu durumda gösteren her türlü kayıt ve işlemleri ifade edeceği, Kanunun 98 inci maddesinde ise 94 üncü madde gereğince vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanların bir ay içinde yaptıkları ödemeler veya tahakkuk ettirdikleri karlar ve iratlar ile bunlardan tevkif ettikleri vergileri ertesi ayın yirmiüçüncü günü akşamına kadar, ödeme veya tahakkukun yapıldığı yerin bağlı olduğu vergi dairesine bildirmeye mecbur oldukları hükümlerine yer verilmiştir.

Öte yandan, Vergi Usul Kanununun 8 inci maddesinde vergi sorumlusu, verginin ödenmesi bakımından, alacaklı vergi dairesine karşı muhatap olan kişi olarak tanımlanmış, aynı Kanunun 11 inci maddesinde ise yaptıkları veya yapacakları ödemelerden vergi kesmeye mecbur olanların verginin tam olarak kesilip

ödenmesinden ve bununla ilgili diğer ödevlerin yerine getirilmesinden sorumlu oldukları belirtilmiştir.

Buna göre, vergi uygulamaları bakımından dernek olarak kabul edilen Siyasi Partiniz vergi mükellefi olmamakla birlikte Partinizin Gelir Vergisi Kanunu 94 üncü madde kapsamında sayılan kira ve ücret ödemelerini nakden veya hesaben yaptığı sırada söz konusu ödemeler üzerinden vergi sorumlusu olarak gelir vergisi tevkifatı yapması, tevkif edilen bu verginin bağlı bulunduğunuz vergi dairesine muhtasar beyanname ile beyan edilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026